

ADVIES

CRB 2023-0175

Het fietsgebruik voor het woon-werkverkeer
bevorderen

CCE
Conseil Central de l'Economie
Centrale Raad voor het Bedrijfsleven
CRB

Advies
“Het fietsgebruik voor het woon-werkverkeer bevorderen”

Brussel
24-01-2023

Inbehandelingneming

De federale regering streeft ernaar een ambitieuze modal shift te realiseren door het aandeel duurzame vervoermodi (waaronder de fiets) aanzienlijk te verhogen. In dat kader heeft ze “Be Cyclist”, het eerste federaal actieplan ter promotie van de fiets, goedgekeurd. Ook heeft ze beslist om de middelen die vrijkwamen als gevolg van het niet toepassen van de btw-verlaging voor de aankoop van fietsen (nl. 60 miljoen euro in 2022 en 80 miljoen euro in elk van de daaropvolgende jaren) aan te wenden voor de promotie van de fiets in het kader van het woon-werkverkeer.

Vanuit de wens rekening te houden met de standpunten van de sociale partners in het kader van de uitwerking van maatregelen ter bevordering van het gebruik van de fiets voor het woon-werkverkeer, heeft de heer G. Gilkinet, minister van Mobiliteit, hierin gesteund door de heer P.-Y. Dermagne, minister van Economie en Werk, de heer F. Vandenbroucke, minister van Sociale zaken en Volksgezondheid en de heer V. Van Peteghem, minister van Financiën, op 20 januari 2021, 25 februari 2022, 5 april 2022 en 18 september 2022 adviesvragen ter zake voorgelegd aan de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en aan de Nationale Arbeidsraad (hieronder: de Raden).

Om maatregelen ter bevordering van het fietsgebruik voor het woon-werkverkeer te kunnen uitwerken, is het belangrijk inzicht te verwerven in het gebruik en het potentieel van de fiets als vervoermiddel voor het woon-werkverkeer, in de hinderpalen die het fietsgebruik afremmen, alsook in de potentiële stimulansen voor het fietsgebruik. De Raden hebben dan ook in een eerste fase een analyse ter zake gerealiseerd, waarvan ze de resultaten gebundeld hebben in de fietsverslagen die ze op [17 mei 2022](#) en [25 oktober 2022](#) samen uitbrachten. De genoemde ministers hebben zich op de inzichten uit deze verslagen kunnen baseren om (fiscale) maatregelen voor te stellen ter besteding van het door de federale regering vrijgemaakte fietsbudget.

Op 24 januari 2023 hebben de sociale partners in de Nationale Arbeidsraad een suppletieve cao (cao nr 164) gesloten voor de werknemers uit de privésector die momenteel nog geen recht hebben op een specifieke fietsvergoeding voor hun woon-werkverplaatsingen met de fiets. Deze suppletieve cao wordt verduidelijkt in het NAR-advies nr. 2.351.

Parallel met de aanneming van deze suppletieve cao, hebben de Raden het voorliggende advies uitgebracht, dat op 24 januari 2023 door de gemengde plenaire vergadering van de Raden werd goedgekeurd.

In dit advies definiëren de Raden vooreerst een cruciale voorwaarde die in hun ogen vervuld moet zijn opdat de maatregelen die met het vrijgemaakte fietsbudget gefinancierd zullen worden hun doel niet voorbijschieten. Vervolgens vragen ze een aantal concrete aanpassingen aan het regeringsvoorstel van financiële compensatiemaatregel voor werkgevers. Ten slotte vestigen ze de aandacht op de situatie van de werknemers van de overheidssector in ruime zin, op wie de suppletieve cao nr. 164 niet van toepassing is.

Advies

1. Inzetten op fietsvriendelijke infrastructuur

Het fietsbudget van de federale regering heeft tot doel het fietsgebruik voor het woon-werkverkeer te bevorderen. De Raden onderschrijven deze doelstelling en onderstrepen dat ze via het sociaal overleg zelf ook bijdragen aan de concretisering ervan.

De Raden hebben kennis genomen van de maatregelen waaraan de federale regering haar fietsbudget denkt te besteden. Ze wensen hierbij evenwel op te merken dat deze maatregelen hun doel zullen voorbijschieten als er geen kwaliteitsvolle (goed onderhouden) en veilige fietsinfrastructuur (fietspaden en -autostrades) aanwezig is. Zoals immers blijkt uit hun [fietsverslag](#), vormt de gevaarlijkheid van het fietstraject (door een gebrekkige kwaliteit of het ontbreken van fietsinfrastructuur) een belangrijke belemmering voor het fietsgebruik en weerhoudt ze menig mobiliteitsgebruiker ervan om de fiets te overwegen (of frequenter te gebruiken) als vervoermiddel om verplaatsingen mee te maken.

Bijgevolg beklemtonen de Raden de noodzaak van investeringen in fietsvriendelijke infrastructuur door de overheden van de verschillende bestuursniveaus. De investeringsprojecten in fietsinfrastructuur die de verschillende entiteiten indienden in het kader van het Plan voor Herstel en Veerkracht zijn volgens de Raden een stap in de goede richting.

Ook herhalen de Raden de oproep aan de overheden van de verschillende bestuursniveaus die de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven in 2018 samen met de regionale sociaal-economische Raden deed om de investeringsagenda's voor mobiliteitsinfrastructuur (waaronder fietsinfrastructuur) maximaal op elkaar af te stemmen. Op die manier kan immers een netwerk van fietswegen die op elkaar aansluiten tot stand worden gebracht dat zich over heel het Belgische grondgebied uitstrekt.

2. Aanpassing van het regeringsvoorstel van compensatiemaatregel voor werkgevers

De Raden stellen vast dat de regering met betrekking tot de jaren 2023 en 2024 voorziet in een compensatiemechanisme voor de werkgevers, teneinde de financiële impact van de veralgemening en de verhoging van de betaalde fietsvergoedingen te compenseren.

Ze vragen dat dit compensatiemechanisme permanent van toepassing wordt en niet alleen voor de jaren 2023 en 2024.

Naar het voorbeeld van de indexering van het bedrag van de fietsvergoeding, zoals bepaald in artikel 6 van de suppletieve cao nr. 164, vragen de Raden bovendien dat ook dit compensatiemechanisme jaarlijks wordt geïndexeerd.

Tot slot vragen de Raden dat wordt gezorgd voor een opvolging van het compensatiemechanisme. Ze vragen ook dat de bijdrage van de veralgemening en de verhoging van de fietsvergoedingen tot de ontwikkeling van de loonkosten – zoals die wordt berekend in het Technisch verslag van het secretariaat van de CRB over de maximaal beschikbare marge voor de loonkostenontwikkeling – wordt geneutraliseerd door de compensatiemaatregel van de regering. De Raden merken op dat de regering daartoe de fod Financiën zal moeten verzoeken de statistische gegevens te verzamelen op basis waarvan de aan de werkgevers betaalde compensaties kunnen worden geïdentificeerd en deze ter beschikking te stellen van het secretariaat van de CRB.

3. Situatie van de werknemers van de overheidssector in ruime zin

De Raden vestigen er de aandacht op dat het toepassingsgebied van de suppletieve cao nr. 164 beperkt is tot de privésector, krachtens de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités.

De Raden wijzen erop dat over een vergelijkbare regelgeving die van toepassing zou zijn op de werknemers van de overheidssector in brede zin, nog overleg moet plaatsvinden met de bevoegde organen. Ze moedigen deze aanpak aan in het kader van de verwezenlijking van de ambitieuze modal shift naar duurzame vervoerswijzen (waaronder de fiets) die de regering zich ten doel heeft gesteld.